

Kungälv kommun

kommun@kungalv.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Kastellegårdsskolan 1 i Kungälv kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kungälvs kommun att senast den **20 december 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Kungälvs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; 3 kap. 12 d och f §§ skollagen; 9 kap. 4 a § skolförordningen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att lärarna anpassar undervisningen för såväl elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling som de som inte har gjort det.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Kungälvs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevernas skolmiljö präglas av studiero.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Kungälvs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att lärare i förskoleklass ges förutsättningar att samverka med övriga lärare på skolenheten.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Kungälv kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp och dokumentera kunskapsresultat i samtliga ämnen och årskurser där det finns kunskapskrav.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av kunskapsresultat ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Rektorn ska också planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Rektorn ska se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras.
- Rektorn ska dokumentera uppföljningen av arbetet med trygghet och studiero.

Bedömning

Granskningen visar att Kastellegårdsskolan 1 till stora delar har en väl fungerande verksamhet. Dock finns områden som måste åtgärdas för att säkerställa att eleverna får den utbildning de har rätt till. Ett område som bedöms vara bristfälligt är det som rör skolans styrning och utveckling av verksamheten, det vill säga rektorns systematiska kvalitetsarbete. Rektorn följer visserligen upp kunskapsresultat på individnivå men det saknas en sammanställning av kunskapsresultat på skolenhetsnivå. Dessutom dokumenteras inte uppföljning av arbetet med trygghet och studiero i tillräcklig utsträckning. Granskningen visar också att lärarnas samverkan för att nå utbildningens mål är otillräcklig. Detta eftersom det är några lärare som undervisar eleverna på skolan som inte deltar i de forum för samverkan som finns på skolan. Även om rektorn leder och organiserar arbetet så att olika forum för samverkan finns för lärarna så har rektorn inte skapat förutsättningar för att alla lärare på skolenheten deltar i dessa.

Därtill finns brister i skolans arbete med att ge eleverna stöd och stimulans i utbildningen.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Individanpassning av undervisningen

Skolinspektionen bedömer att det inte i tillräcklig utsträckning tas hänsyn till elevernas individuella behov i undervisningen. Detta då granskningen visar att det finns delar av undervisningen där arbetet med att individanpassa undervisningen inte fungerar som det ska. Det handlar om bristande struktur, avsaknad av rutiner men också om att elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling inte alltid får den ledning och stimulans de har rätt till för att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål. När eleverna inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar de att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga på lektionerna.

Enligt skollagen ska det i utbildningen tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Läraren ska enligt läroplanen ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolinspektionens utredning visar att arbetet med att stimulera och utmana eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar varierar. Detta är något som framgår i intervju med såväl rektorn som representanter för elevhälsa. Rektorn säger att eleverna inte alltid får en undervisning som utgår från deras individuella behov och förutsättningar. Som exempel berättar rektorn att det finns undervisning som inte har den struktur och tydlighet som eleverna har behov av men också att eleverna inte alltid får ett bemötande som utgår från deras behov. I dessa fall blir undervisningen enligt rektorn rörig för eleverna. Representanterna i elevhälsan berättar att vissa lärare undervisar stora grupper och att gruppstorleken på ett negativt sätt påverkar lärarnas förutsättningar att individanpassa undervisningen i den omfattning som behövs. Vidare uppger rektorn och representanterna i elevhälsan att arbetet med att individanpassa undervisningen fungerar bra i de flesta klassrum och att eleverna oftast men inte alltid kan få utmanande uppgifter utifrån sin kunskapsnivå. Lärarna själva ger flera exempel på hur de arbetar med att individanpassa undervisningen men beskriver samtidigt svårigheten i att hinna möta alla elever utifrån elevernas olika behov. Lärarna anser att arbetet fungerar bra men att de inte hinner med att utmana

eleverna som har kommit långt i sin kunskapsutveckling eftersom de behöver prioritera tiden de har till eleverna som inte har kommit så långt. Enligt eleverna som intervjuats kan de få svårare uppgifter i enstaka ämnen eller vid vissa tillfällen men att det också kan vara så att de får göra något helt annat när det gjort klart uppgiften läraren gett dem, exempelvis att rita, för att vänta in att andra elever ska bli klara.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kungälv's kommuns verksamhet vid Kastellegårdsskolan 1 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kungälv's kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömer att elevernas skolmiljö inte präglas av studiero. Granskningen visar att det finns elever som inte ges möjligheter att arbeta med uppgifterna som är planerade av läraren utan att bli störda av andra elever under lektionerna. Bland annat förekommer störande inslag så som för mycket prat, elever som rör sig runt, i och utanför klassrummet. Alla elever på Kastellegårdsskolan 1 får således inte de förutsättningar de har rätt till för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning visar att alla elever i F-3 inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I samtliga intervjuer framkommer visserligen att studieron generellt sett är bra men att det finns klasser där det inte är så. Rektorn säger att studieron över lag är bra men att egna iakttagelser och samtal med elever och föräldrar visar att det finns en variation. Bland annat har rektorn, vid de besök hen gjort i verksamheten, uppmärksammat att studieron skiljer sig åt mellan klasserna vilket rektorn under intervjun ger exempel på. Representanterna för elevhälsan berättar att studieron varierar mellan klasser och ämnen men också beroende på vilken sorts uppgift eleverna arbetar med. Såväl rektorn som representanterna för elevhälsan säger att det finns ett pågående arbete för att förbättra studieron. Som exempel kan nämnas att elevhälsan arbetar tillsammans med lärare för att utveckla arbetet med att individanpassa undervisningen i syfte att skapa studiero i de klasser där det finns behov av ett sådant arbete. Enligt representanterna i elevhälsan har arbetet inte fullt ut fått avsedd effekt för eleverna i de berörda klasserna. De säger också att de stora elevgrupperna i vissa klasser gör det svårt att lyckas i arbetet med att skapa studiero. I intervju med lärare framkommer att studieron visserligen förbättrats och att lärarna upplever att det oftast är studiero. Emellertid menar de att arbete kvarstår för att elevernas skolmiljö ska präglas av studiero. De säger att det oftast är studiero men också att det kan vara för pratigt och att bristande koncentration hos elever leder till att de istället börjar med störande inslag i undervisningen. Även i intervju med elever framkommer att de upplever att studieron varierar mellan klasserna. Några elever berättar att studieron blivit sämre och att det oftast inte är studiero medan andra elever anser att studieron förbättrats och att det vanligen är studiero. Enligt eleverna är det inte studiero på grund av att det är för pratigt, högljutt och stökigt samt att elever petar

på varandra eller säger dumma saker under lektionerna. Eleverna berättar också att det är vanligt förekommande att elever lämnar klassrummet under pågående lektion för att vistas i korridoren och leka istället för att vara inne på lektionen och arbeta. Under lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde under besöket sågs i något fall att elever gavs möjlighet att arbeta med uppgifterna utan att bli störda medan det i andra fall förekom flera störande inslag. Exempel på störande inslag som observerades var elever som gick in och ut ur klassrummet eller runt inne i klassrummet och störde andra elever. Eleverna berättar att lärarna använder sig av olika metoder för att skapa studiero. Bland annat använder vissa lärare ett trafikljus som ska markera för eleverna hur ljudnivån i klassrummet ska vara. Andra lärare visar ett tecken med handen när de vill markera för eleverna att studieron behöver förbättras. Enligt eleverna följer de inte alltid reglerna som finns och de hörsammar inte heller alltid lärares tillsägelser, utan fortsätter att störa trots tillsägelser. När Skolinspektionen ger några exempel på sådant som eleverna uppgett som störande inslag i undervisningen säger rektorn att hen inte känner igen den bild som eleverna ger. Rektorn berättar att det finns strukturer i undervisningen som ska gynna studieron men också att de uppmärksammat att eleverna inte känner sig så delaktiga i undervisningen samt att bemötandet de vuxna har mot eleverna skiljer sig åt och att detta är något som kan påverka studieron. Rektorn säger att de haft problem med "korridorvandrare" på mellanstadiet och att det kanske spridit sig till lågstadiet. Enligt rektorn har hen inte fört några strukturerade samtal med eleverna angående studieron. I intervju med rektorn framgår att de följer upp resultat av skolans arbete med studiero på arbetslagsträffar, elevhälsomöten samt genom en årlig elevenkät i samtliga årskurser. Rektorn berättar att den uppföljning av studieron som görs vid olika möten och genom enkäter finns dokumenterad men att bara rektorn själv har tillgång till den. I skolans dokument *Systematiskt kvalitetsarbete läsår 18/19* som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen, och som huvudmannen uppgett som skolans senast dokumenterade kvalitetsarbete, finns ett avsnitt som handlar om "Elev- respektive personalenkät". I avsnittet redovisas inga enkätresultat avseende elevernas uppfattning om studieron men det står; "När det gäller F-3 sjunker också värdena för studiero och förhindrande av kränkningar". I övrigt finns inga dokumenterade resultat avseende arbetet med studiero i den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen (se mer under området Styrning och utveckling av verksamheten).

Motivering till föreläggande som ingripande

Kungälvskommuns verksamhet vid Kastellegårdsskolan 1 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kungälvskommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Lärarnas samverkan

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte samverkar med varandra i tillräcklig utsträckning. Bedömningen görs mot bakgrund av att några lärare som undervisar eleverna på skolenheten inte deltar i den samverkan som sker mellan lärare på skolan.

Begränsningen i samverkan handlar om att lärare i förskoleklass och lärare i årskurserna 1-3 inte samverkar med varandra för att nå målen för utbildningen.

Enligt läroplan för grundskolan ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen samt organisera och genomföra arbetet så att eleverna får möjligheter till överblick, sammanhang och får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Rektorn har ett särskilt ansvar för att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Skolinspektionens utredning visar att alla lärare som undervisar eleverna på skolenheten inte samverkar med varandra i syfte att nå målen för utbildningen. Såväl rektorn som lärarna berättar att lärarna som undervisar eleverna i förskoleklass inte samverkar med lärare i årskurserna 1-3. Enligt de intervjuade gjordes en omorganisation inför innevarande läsår. De beskriver att förändringen som gjordes vid omorganisationen innebär att de gått från en organisation där samverkan mellan förskoleklass och årskurserna 1-3 fanns, till en organisation där en sådan samverkan inte längre finns. Enligt rektorn är det svårt att få till en samsyn när organisationen ser ut som den gör och lärarna inte har gemensamma möten. Enligt rektorn behöver nuvarande organisation ses över och förändras inför kommande läsår, så att både lärare i förskoleklass och fritidshem kan samverka med lärare i årskurs 1-3.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kungälvskommuns verksamhet vid Kastellegårdsskolan 1 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kungälvskommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i rektorns arbete med att följa upp och utveckla arbetet vid Kastellegårdsskolan 1. Granskningen visar att det saknas en sammanställning av kunskapsresultat på skolenheten. Därför finns inte heller några beslut om åtgärder som grundar sig i en analys av sådana resultat. När det gäller uppföljning av arbetet med trygghet och studiero visar granskningen att det följs upp genom enkäter och i olika mötesforum men att dokumentation av resultat sker i begränsad omfattning. När rektorn inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar såväl kunskapsresultat som resultat av arbetet med trygghet och studiero kan det medföra att väsentliga utvecklingsbehov inte synliggörs och åtgärdas.

I skollagen anges att rektor ska ansvara för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt

läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Uppföljning av kunskapsresultat

Skolinspektionens granskning visar att det finns brister i rektorns arbete med att följa upp och utveckla utbildningen. I intervju med rektorn, elevhälsa och lärare framgår att det inte finns någon uppföljning av kunskapsresultat på skolenhetsnivå. De intervjuade berättar att det inte finns några rutiner för att systematiskt följa upp kunskapsresultat på skolenheten men att uppföljning av elevernas kunskaper görs på individnivå och av resultat på nationella prov. Rektorn, som vid tiden för tillsynen arbetat ett par månader på skolan, säger att det varken finns rutiner för att följa upp kunskapsresultat på skolenhetsnivå eller någon bred dokumentation av tidigare uppföljningar som gjorts. Att det är så visar även dokumentationen som huvudmannen inkommit med inför tillsynen. I den framgår bland annat att de på skolan valt att följa upp kunskapsresultat på individnivå utifrån att inga generella skillnader mellan exempelvis flickor och pojkars kunskapsresultat framkommit i tidigare uppföljningar. I skolans senast dokumenterade kvalitetsarbete *Systematiskt kvalitetsarbete läsår 18/19* framgår inga kunskapsresultat.

Uppföljning av arbetet med trygghet och studiero

När det gäller uppföljning av arbetet med trygghet och studiero visar granskningen att det även här finns brister i rektorns arbete. Av intervjuer och dokumentationen som huvudmannen inkommit med inför tillsynen framgår att uppföljning av arbetet sker genom enkäter och inom ramen för skolans arbete för att motverka kränkande behandling men att dokumentationen av arbetet är begränsad. I intervju med rektorn framgår att det inte finns någon dokumenterad uppföljning av arbetet annat än den som rektorn själv gör i skolans journalsystem PMO och som enbart rektorn har tillgång till samt i dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen. Rektorn säger att arbetet med trygghet och studiero följs upp på arbetslags- och elevhälsomöten men också genom elev- och personalenkäter. När det gäller dokumentation av arbetet framgår av inskickad dokumentation emellertid enbart en sammanfattning av enkätresultat för elever i årskurs 2 och av personalenkät. Av sammanfattningen framgår exempelvis att elevenkäterna i årskurs 2 visar ett sämre resultat än föregående år när det gäller frågor avseende trivsel, studiero och förhindrande av kränkningar. När det gäller förskoleklass, årskurs 1 och 3 redovisas inga resultat. Inte heller redovisas några resultat från de temperaturmätningar eller trygghetsvandringar som enligt dokumentationen ska ligga till grund för arbetet. Skolan har en Likabehandlingsplan, tillika plan för att motverka kränkande behandling, vilken enligt rektorn bygger på enkätresultat och trygghetsvandringar som genomförs på skolan. Enligt rektorn går det att utläsa behov och beslut om åtgärder i skolans plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolans plan för att motverka kränkande behandling. Av planen framgår strukturen för skolans

arbete och att de utifrån kartläggningar valt ut tre fokusområden för läsåret 2018/19; Trygghet, Studiero och Delaktighet. Däremot går det inte att utläsa några resultat av kartläggningar eller någon planering för vilka åtgärder som beslutats om utifrån några resultat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kungälvskommuns verksamhet vid Kastellegårdsskolan 1 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kungälvskommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning och betygssättning

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Susanne Nordberg

Föredragande
Signerat av: Susanne Nordberg

I den slutliga handläggningen har även Karin Widlund medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kastellegårdsskolan 1

Fakta om Kastellegårdsskolan 1

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kungälv kommun under våren 2019. Kastellegårdsskolan 1 besöktes av Skolinspektionen den 23 och 29 april 2019.

Kastellegårdsskolan 1 är en grundskoleenhet med förskoleklass och årskurserna 1-3 i Kungälv kommun. Skolenheten leds av en rektor. I den dokumentation som rektorn inkommit med inför tillsynsbesöket anges att det läsåret 2018/19 går 197 elever på skolan.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat årskurs 1

Det finns ingen officiell statistik för kunskapsresultat i årskurs 1.

I skolans senast dokumenterade kvalitetsarbete framgår inga kunskapsresultat för årskurs 1.

Kunskapsresultat årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik var det mellan 94 och 100 procent av eleverna som uppnådde kravnivån på de olika delproven i svenska läsåret 2017/18. Det var i delprovet enskild högläsning som lägst andel klarade kravnivån för godkänt.

I de nationella ämnesproven i matematik för årskurs 3 var det mellan 92 och 100 procent av eleverna som uppnådde kravnivån i de olika delproven. Det var i delprovet skriftliga räknemetoder, addition som lägst andel klarade kravnivån för godkänt.

Resultaten var genomgående högre än motsvarande resultat i riket.

I skolans senast dokumenterade kvalitetsarbete framgår inga kunskapsresultat för årskurs 3.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Av skolans senast dokumenterade kvalitetsarbete *Systematiskt kvalitetsarbete läsåret 18/19* framgår att skolan genomfört en elevenkät i årskurs 2. I skolans sammanställning av enkätresultaten framgår att dessa ligger under snittet i kommunen vad gäller elevernas möjlighet att påverka skolarbetet och vad de gör i skolan. Vidare uppges att resultat på frågan avseende trivseln samt frågan om eleverna anser att de pratar om hur man ska vara mot varandra på skolan är lägre än föregående år och även ligger under snittet i kommunen.